PIA
SUOMEN PUOLUSTUS- JA ILMAILUTEOLLISUUSYHDISTYS

Karanko

20.11.2017

PUOLUSTUS- JA ILMAILUTEOLLISUUS PIA RY:N LAUSUNTO KOSKIEN HALLITUKSEN ESITYSTÄ (HE 157/2017) AVARUUSTOIMINTAA KOSKEVIEN SOPIMUSTEN JA LAKIEN HYVÄKSYMISEKSI JA VOIMAANSAATTAMISEKSI

Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry tukee hallituksen esitystä (HE 157/2017) ja sen päämääriä. Avaruuslainsäädäntöä valmistelemassa työryhmässä on ollut teollisuuden edustus ja työtä on tehty hyvässä yhteishengessä.

Avaruustoiminnassa tullaan näkemään enemmän ja enemmän kaupallisia toimijoita valtioiden rinnalla tai sijasta. Tämä tulee olemaan tilanne myös Suomessa. Siten onkin tärkeää, että Suomi liittyy avaruuteen lähetettyjen esineiden rekisteröinnistä tehtyyn yleissopimukseen ja että avaruustoiminnasta säädetään ajanmukaisella lailla.

Avaruustoiminnan luvanvaraisuudesta ja yritysvaikutuksista

Koska kasvava osa avaruuteen lähetetyistä esineistä on yksityisessä omistuksessa, on tärkeää, että yksityiset toimijat huomioidaan Suomen lainsäädännössä. Avaruustoiminnan harjoittamisen luvanvaraisuus, rekisteröinti ja muut toimijoiden velvollisuudet ja toiminnan valvonta jäsentävät teollisuuden toimintaympäristöä ja luovat (toivottavasti) selkeitä toimintatapoja. Selkeä ja ennakoitava toimintaympäristö on teollisuudelle ja sen kilpailukyvylle tärkeää.

Teollisuudelle asetettavat hallinnolliset toiminnot on pidettävä mahdollisimman kevyinä, jottei hallinnollisesta taakasta tule liian suurta ja kallista. Olemme huolissamme teollisuudelle aiheutuvien kustannusten tasosta ja lupahakemuksien edellyttämästä työmäärästä. Työ- ja elinkeinoministeriö arvioi palkkakustannusten olevan 2000 – 4000 euroa hakemukselta. Lisäksi yrityksille koituisi maksettavaksi lupamaksu.

Hallituksen esityksessä todetaan, että lähtökohtaisesti Suomessa olisi syytä sisällyttää lupahakemuksen arvioinnin kustannuksia osaksi lupamaksua. Tähän ei tule toiminnan alkuvaiheessa ryhtyä, sillä samalla kehitetään viranomaisen osaamista. Niitä kuluja ei tule vyöryttää teollisuudelle.

Teollisuus ymmärtää toimijoiden vahingonkorvausvastuun sekä vakuutuksiin liittyvät kulut. Ne ovat osa vastuullista liiketoimintaa. Tuemme vahingonkorvausvastuuseen ja takautumisoikeuteen liittyvien taloudellisten riskien rajoittamista hallituksen esityksessä esitetyllä tavalla. Koska suurin osa suomalaisista avaruusesineistä on ainakin alkuvaiheessa pieniä, kannatamme mahdollisuutta luopua vakuutusvaatimuksesta 8 §:n 2 momentin mukaisesti.

Lain soveltaminen edellyttää uusien toimintatapojen luomista. Koska kyse on pitkälti teollisuudelle kohdistuvista velvoitteista, pidämme tärkeänä, että teollisuus on mukana toimintatapojen luomisessa. Lupa- ja rekisteröintitoiminnassa on hyödynnettävä digitaalisia ratkaisuja mahdollisimman pitkälle.

Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.puolustusteollisuus.fi

Kansallinen avaruushallinto

Suomen avaruushallinto ja määrärahat on hajautettu eri ministeriöiden alaisuuteen. Työ- ja elinkeinoministeriön alainen Avaruusasiain neuvottelukunta pyrkii yhdistämään toimintaa ja eri hallinnonalojen näkökulmia. Neuvottelukunnalla ei kuitenkaan ole vahvoja toimivaltuuksia.

Teollisuuden kannalta on tärkeää, että Suomi toimii avaruuskysymyksissä keskitetysti ja eri toimijat toteuttavat kansallista strategiaa. Tässä tilanteessa, kun viranomaiselle esitetään uusia toimintoja ja toimivaltuuksia, olisi mahdollista katsoa viranomaisten toimintaa uutena kokonaisuutena.

Näemme siten tärkeäksi, että kaikki Suomen avaruustoiminnot keskitettäisiin yhteen viranomaiseen, uuteen avaruushallintoon. Se vastaisi kaikista lupa-, rekisteröinti- ja valvontatehtävistä, edustaisi Suomea ESA:ssa sekä toteuttaisi avaruusstrategiaa myös teollisuuden kilpailukyvyn kannalta.

Avaruusalan teolliset toimijat Suomessa

Suomessa toimii useita kymmeniä yrityksiä, jotka ainakin osittain toimivat myös avaruusalalla ja ovat verkostoituneita alan kansainvälisiin toimijoihin. Keskeisimmät teolliset toimijat ovat organisoituneet Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry:n Avaruusryhmään. Nämä yritykset tuottavat ennen kaikkea teknologiaa, joka mahdollistaa avaruustoiminnan eli ovat ns. perinteisiä laite- ja järjestelmätoimittajia. PIA:n jäsenten liikevaihto avaruusalalla vaihtelee 10 – 15 miljoonan euron välillä vuosittain. Digitalisaatio ei ole mahdollista ilman avaruuden hyödyntämistä. Ns. New Space tuo alalle uusia toimijoita myös Suomessa. Alalla on paljon kasvupotentiaalia.

Suomalaisen teollisuuden tuotteita on mukana useissa Euroopan avaruusjärjestön (ESA) hankkeissa. Yritykset ovat myös aktiivisesti osallistuneet erilaisiin EU:n ohjelmiin.